

Lege hoofdkantoren

In Nederland zijn 14 concernhoofdkantoren van de Fortune Global 500 gevestigd en dat is relatief gezien veel. Maar toch stellen steeds meer onderzoeken dat deze historisch sterke positie van Nederland bedreigd wordt. In deze *Management Executive* daarom aandacht voor het onderzoek 'Wederzijds profijt' van de Rotterdam School of Management naar de waarde en mobiliteit van de Top 100 concernhoofdkantoren in Nederland.

De toegevoegde waarde van hoofdkantoren voor Nederland is groot. De Top 100 heeft een wereldwijde omzet van ca. 900 miljard euro en stuurt zo'n twee miljoen werknemers aan. Het aandeel van de Top 100 in de AEX bedraagt 80% en maar liefst 70% van de ingediende patenten in Nederland is afkomstig van de Top 100. Het niet direct zichtbare deel van de Top 100 is echter veel belangrijker. De Top 100 is een kweekvijver voor Nederlands toptalent en een belangrijke katalysator voor complexe zakelijke en financiële dienstverlening en hoogwaardige R&D. Tevens speelt de Top 100 een sleutelrol in kennisoverdracht naar bedrijven en regio's en heeft de Top 100 een belangrijke aanjaagfunctie richting bedrijven, onderwijs en overheid.

De topmanagers van de concernhoofdkantoren uit de Top 100 beoordelen echter het Nederlandse vestigingsklimaat als onvoldoende als het gaat om 'tax' en 'talent'. Ondanks deze onvoldoendes verwacht de overgrote meerderheid (85%) van de Top 100 geen onderdelen (56%) of maar één onderdeel van het concernhoofdkantoor (29%) binnen 5 jaar te verplaatsen naar het buitenland. Daarentegen verwacht 15% een substantieel deel (drie of meer onderdelen) van hun concernhoofdkantoor te gaan verplaatsen naar het buitenland; slechts 2% van de Top 100 verwacht het hele concernhoofdkantoor in een keer te verplaatsen binnen 5 jaar. De samenhang tussen de onderdelen van het concernhoofdkantoor impliceert echter dat het vertrek van één onderdeel uit Nederland positief samenhangt met de kans op vertrek van de andere onderdelen. Kortom, geen 'big bang'-scenario waarin volledige hoofdkantoren naar het buitenland vertrekken, maar wel een geleidelijke uitholling van Nederlandse concernhoofdkantoren waarbij steeds meer functies van het hoofdkantoor naar het buitenland worden verplaatst. De hoofdkantoren zullen dus steeds leger worden.

Wat kunnen we hieraan doen? De belangrijkste hefboom is natuurlijk het Nederlandse vestigingsklimaat. Een kabinetscrisis, het heftige integratiedebat, polarisatie en de leiderschaps-crisis in de Nederlandse politiek doen hier natuurlijk geen goed aan. In deze *Management Executive* daarom aandacht voor zaken die juist kunnen bijdragen tot het creëren, behouden en aantrekken van concernhoofdkantoren: De must-read van Dyer e.a. over het 'DNA van de innovator' voor het creëren van nieuwe hoofdkantoren, het vernieuwen van business models (zie Griffioen) en het samensmeden van hechte teams (zie Vroemen) voor het behouden van hoogwaardige hoofdkantoren, en het laten floreren van toptalent (zie Groyberg e.a.) voor het aantrekken van concernhoofdkantoren. Nu de Nederlandse politiek nog.

Henk W. Volberda

